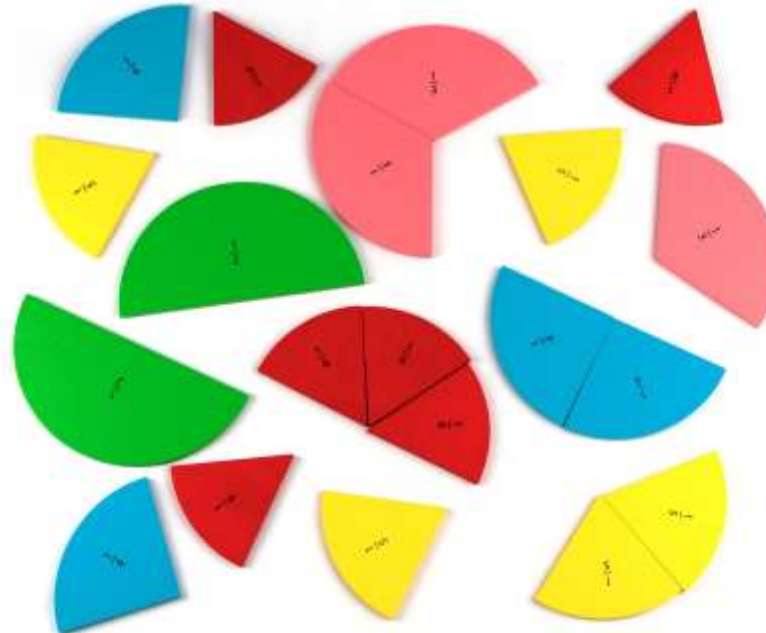

Сьогодні
30.01.2023

Клас
5-А

Звичайні дроби

Сьогодні
30.01.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Мета уроку:
сформувати поняття про
звичайні дроби; вміння
розв'язувати завдання на
знаходження дроби від числа
та знаходження числа за
значенням його дроби.

Звичайні дроби навколо нас

Як з'явилися дробові числа? Історія виникнення дробів бере свій початок ще з ранньої стадії розвитку людини. Коли мисливці після полювання ділили між собою здобич, то нерідко доводилося стикатися з дробовим діленням. Їм доводилося ділити 2 тварини на 3 мисливців. Ось і отримував кожний $\frac{2}{3}$ здобичі.

Крім цього, у стародавніх людей вже починали з'являтися потреби перерахування довжини, ширини площі і т.і. А так як результат вимірювання не завжди був цілим числом, то почали з'являтися дробові числа.

Поняття про звичайний дріб

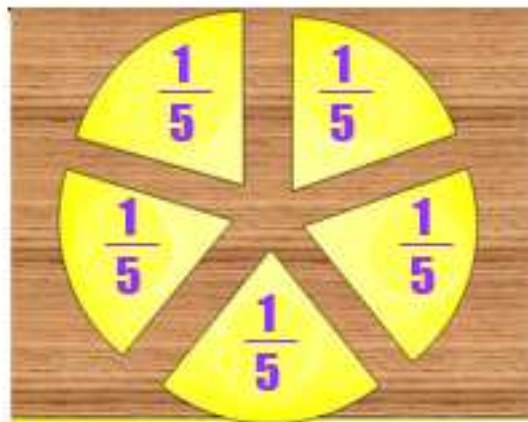
Число яке має вигляд $\frac{a}{b}$, де a і b натуральні числа називають звичайним дробом.

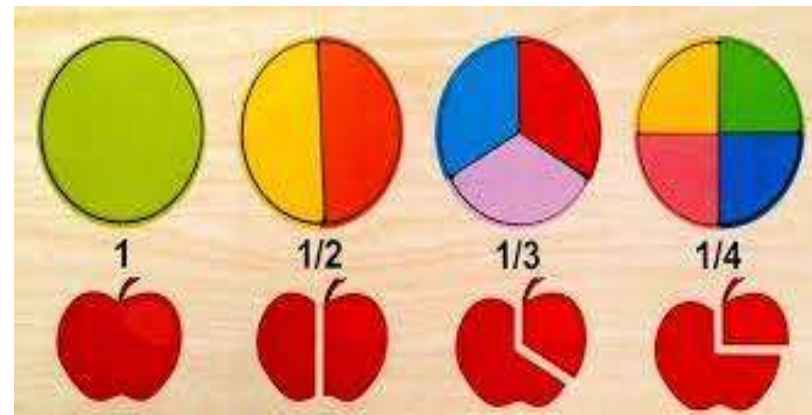
Число b – знаменник дробу, він показує, на скільки рівних частин поділено одиницю (ціле).

Число a – чисельник дробу, він показує, скільки взято рівних частин одиниці (цілого).

Звичайні дроби
навколо нас

Приклад 1. Якщо відрізок завдовжки 1 м поділити на 100 рівних частин, то довжина кожної частини буде 1 см. Тоді $1 \text{ см} = 1/100 \text{ м}$ (одна сота метра), $2 \text{ см} = 2/100 \text{ м}$ (дві сотих метра), $17 \text{ см} = 17/100 \text{ м}$ (сімнадцять сотих метра) тощо.

Приклад 2. Оскільки $1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$, то $1 \text{ г} = 1/1000 \text{ кг}$ (одна тисячна кілограма).

Знаходження дробу від числа

Щоб знайти дріб від числа, треба число поділити на знаменник дробу і помножити на чисельник дробу.

$$\frac{a}{b} \text{ від } m \text{ дорівнює } m : b \cdot a$$

Задача 1. Скільки градусів містять $\frac{2}{5}$ розгорнутого кута?

Розв'язання. $180^\circ : 5 \cdot 2 = 72^\circ$.

Відповідь: 72°

Знаходження числа за значенням його дробу

Щоб знайти число за значенням його дробу, треба це значення поділити на чисельник дробу і помножити на знаменник дробу.

Якщо число p дорівнює значенню $\frac{a}{b}$ від m , то $m = p : a \cdot b$

Задача 2. Відстань між містами А і В дорівнює 120 км, що складає $\frac{3}{4}$ відстані між містами А і С.

Яка відстань між містами А і С?

Розв'язання. $120 : 3 \cdot 4 = 160$ (км).

Відповідь: 160 км.

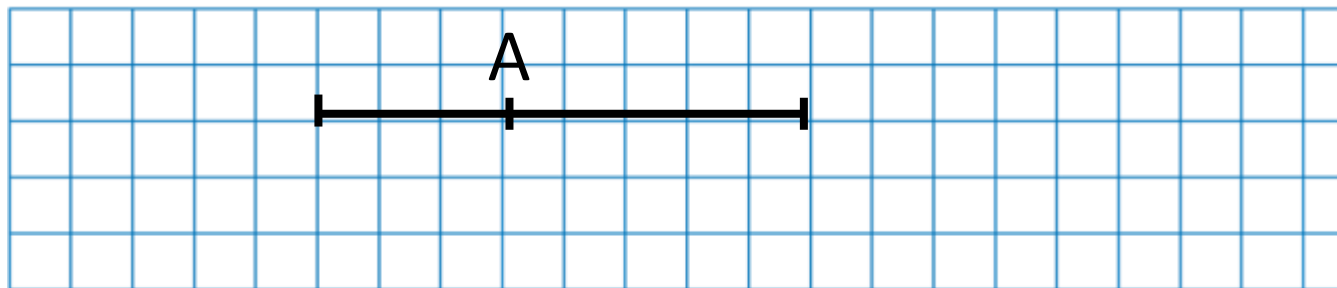

Позначення звичайного дробу на координатному промені

Щоб позначити дріб $\frac{a}{b}$ на координатному промені, одиничний відрізок вибирають такої довжини, щоб він легко ділився на b рівних частин.

Наприклад, щоб позначити число $\frac{3}{8}$, виберемо одиничний відрізок завдовжки 8 клітинок зошита. Тепер його легко поділити на 8 рівних частин та від початку відліку відкласти 3 таких частини.

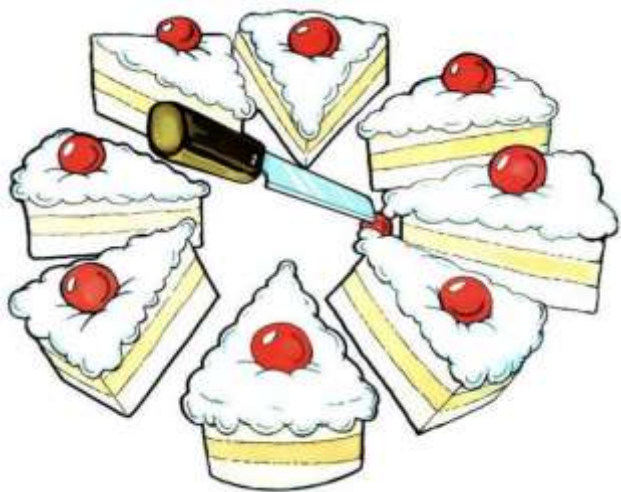
Маємо: А ($\frac{3}{8}$)

Робота з підручником

№ 1063.

У День народження Дарини пиріг поділили на 9 рівних шматочків, 2 з яких з'їли дорослі, а 5 — діти. Яку частину пирога з'їли дорослі, а яку — діти?

Відповідь:

$\frac{2}{9}$ — з'їли дорослі;
 $\frac{5}{9}$ — з'їли діти.

Робота з підручником

№ 1064.

Ділянку шляху, що ремонтується, поділили на 5 рівних частин. Три частини ремонтувала перша бригада, а дві частини — друга бригада. Яку частину ділянки відремонтувала кожна бригада?

Відповідь:

$\frac{3}{5}$ — 1 бригада;
 $\frac{2}{5}$ — 2 бригада.

Робота з підручником

№ 1065.

Записати у вигляді дробу число:

- 1) одна третя; 2) одна дванадцята; 3) три сьомих;
- 4) п'ять двадцятих; 5) тридцять сім сотих;
- 6) двадцять вісім сто п'ятнадцятих.

Відповідь:

$$1) \frac{1}{3};$$

$$2) \frac{1}{12};$$

$$3) \frac{3}{7};$$

$$4) \frac{5}{20};$$

$$5) \frac{37}{100};$$

$$6) \frac{28}{115};$$

Робота з підручником

№ 1070

Як називають:

- 1) одну соту частину метра;
- 2) одну тисячну частину тонни;
- 3) одну двадцять четверту частину доби;
- 4) одну шістдесяту частину години?

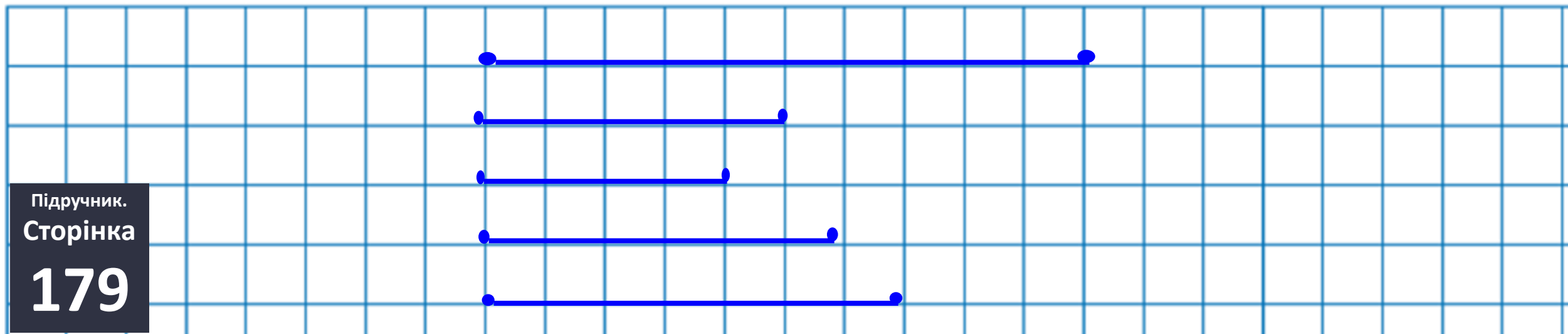
Відповідь:

- 1) 1 см;
- 2) 1 кг;
- 3) 1 год;
- 4) 1 хв.

Робота з підручником

№1073.

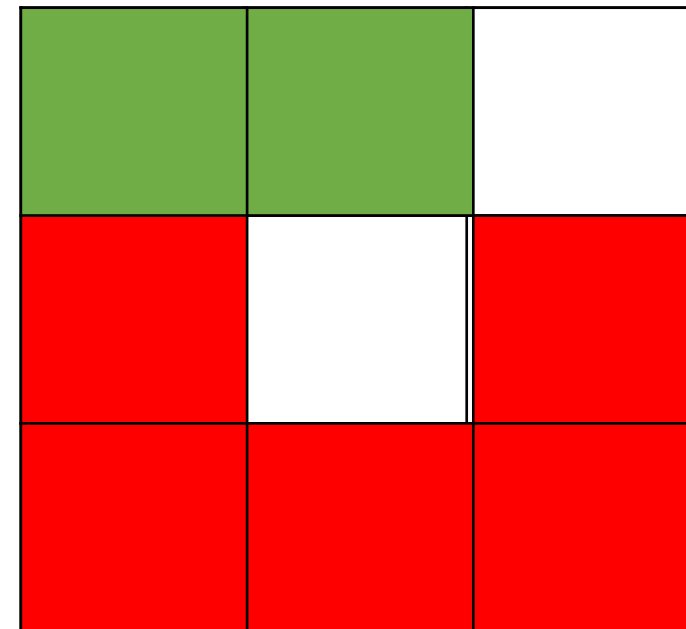
Накресли відрізок завдовжки 10 см та відрізки, довжини яких дорівнюють $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{3}{5}$ і $\frac{7}{10}$ довжини даного відрізка.

Робота з підручником

№1075.

Накресли в зошиті квадрат зі стороною 3 см. Поділи його на 9 рівних квадратів. Зафарбуй $\frac{2}{9}$ великого квадрата в зелений колір, а $\frac{5}{9}$ — у червоний.

Сьогодні
30.01.2023

Підсумок уроку. Усне опитування

1. Що таке звичайний дріб?
2. Що показує знаменник дробу?
3. Що показує чисельник дробу?
4. Як знайти дріб від числа?
5. Як знайти число за значенням його дробу?

Сьогодні
30.01.2023

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй параграф 33.
Вивчити правила
Виконай завдання:
№. 1066, 1071, 1074

1066. Запиши у вигляді дробу число:

1) одна сьома;	2) одна тринадцята;
3) три восьмих;	4) чотири двадцять перших.

1071. Як називають:

- 1) одну соту частину гривні;
- 2) одну тисячну частину кілограма;
- 3) одну шістдесяті частину хвилини?

1074. Накресли відрізок завдовжки 12 см та відрізки, довжини яких дорівнюють $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{4}$ і $\frac{5}{6}$ довжини даного відрізка.